

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної авіаційної
служби України

№ _____

АВІАЦІЙНІ ПРАВИЛА УКРАЇНИ

«Технічні вимоги та адміністративні процедури для повітряних
суден аматорської конструкції»

I. Загальні положення

1. Ці Авіаційні правила встановлюють технічні вимоги до повітряних суден аматорської конструкції з метою підтвердження придатності виконання безпечного польоту для отримання дозволу на виконання польотів.

2. Ці Авіаційні правила застосовуються до повітряних суден аматорської конструкції, які підлягають реєстрації у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України за класифікацією летальних апаратів згідно з додатком 7 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію, та придатні для виконання безпечного польоту з дотриманням визначених умов з метою некомерційної льотної діяльності.

3. Придатність повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту підтверджується висновком уповноваженого органу з питань цивільної авіації (далі – компетентний орган).

4. У цих Авіаційних правилах терміни вживаються в таких значеннях:
аматор – фізична або юридична особа, яка фактично виконує або виконала побудову повітряного судна аматорської конструкції;

виготовлення – виконання робіт з будь-яким матеріалом, деталлю або компонентом, таких як: розміщення, вигинання, зенкування, рихтування, відрізання, зшивання, склеювання, викладка, формування, надання форми, обрізання, свердління, видалення задирів, механічна обробка, нанесення захисних покриттів, підготовка поверхонь та ґрунтування, kleпання, зварювання або термічна обробка і трансформація матеріалу деталі або компонента в його наступний або в готовий стан;

експлуатаційна документація повітряного судна аматорської конструкції – документація, що регламентує льотну та технічну експлуатацію повітряного судна аматорської конструкції, включаючи його технічне обслуговування та ремонт, а також, що містить умови експлуатації та експлуатаційні обмеження;

заявник (-и) – власник (-и) повітряного судна аматорської конструкції, що звернувся (-лися) із заявкою до компетентного органу з метою підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту.

кіт-набір – набір частин повітряного судна призначений для самостійного збирання аматором.

компонент – будь-який двигун, гвинт, частина або прилад;

побудова – виготовлення та збирання;

повітряне судно аматорської конструкції – повітряне судно, щонайменше 51 % якого побудовано аматором або некомерційною асоціацією аматорів для їхніх власних потреб без будь-якої комерційної мети включно із побудовою із комплекту частин повітряного судна сертифікованого, або несертифікованого виробника у тому числі кіт-набору.

Інші терміни, що використовуються у цих Авіаційних правилах, вживаються у значеннях, які наведені у Повітряному кодексі України та інших нормативно-правових актах України у галузі цивільної авіації.

II. Технічні вимоги для повітряних суден аматорської конструкції

1. Технічні вимоги для повітряних суден аматорської конструкції (далі – вимоги) містять мінімальні вимоги до повітряних суден аматорської конструкції з метою підтвердження їх придатності для виконання безпечного польоту і застосовуються до повітряних суден аматорської конструкції:

1) літак:

максимальна злітна маса не перевищує 1200 кг;

максимальна кількість місць не більше чотирьох осіб, включаючи пілота;

2) планер:

максимальна злітна маса не перевищує 750 кг;

максимальна кількість місць не більше двох осіб, включаючи пілота;

3) планер з двигуном:

максимальна злітна маса не перевищує 900 кг;

максимальна кількість місць не більше двох осіб, включаючи пілота;

4) вертоліт або автожир:

максимальна злітна маса не перевищує 700 кг;

максимальна кількість місць не більше двох осіб, включаючи пілота;

5) мотопланер, мотодельтаплан, мотопараплан:

максимальна злітна маса не перевищує 450 кг (не більше 475 кг у випадку встановлення системи порятунку та не більше 495 кг у випадку гідроваріанту);

максимальна кількість місць не більше двох осіб, включаючи пілота;

б) тепловий аеростат та дирижабль:

маса незавантаженого не перевищує 450 кг;

об'єм оболонки не перевищує 4200 кубічних метрів;

максимальна кількість місць не більше чотирьох осіб, включаючи пілота;

7) повітряне судно аматорської конструкції інших типів:

максимальна злітна маса не перевищує 1200 кг;

максимальна кількість місць не більше чотирьох осіб, включаючи пілота.

2. Дані вимоги застосовуються до повітряних суден аматорської конструкції незалежно від того, чи мають вони тверді або гнучкі несучі поверхні, чи керуються вони звичайними поверхнями керування або іншими способами.

3. Для повітряних суден аматорської конструкції дозволені тільки неакробатичні польоти, які включають:

будь-який маневр, необхідний для здійснення нормального польоту;

звалювання;

круті розвороти, при яких кут крену не перевищує 60°.

4. Для повітряного судна аматорської конструкції визначаються діапазони маси та центрування, у межах яких забезпечується безпечна експлуатація повітряного судна аматорської конструкції.

5. Повітряне судно аматорської конструкції має бути безпечно керованим та маневреним на режимах:

зльоту при максимальній злітній потужності;

набору висоти;

горизонтального польоту;

зниження;
посадки із працюючим і виключеним двигуном;
посадки при раптовій відмові двигуна.

6. Відповідність усім вимогам до льотних характеристик повинна бути підтверджена під час польотів повітряного судна аматорської конструкції для прийняття компетентним органом, з урахуванням заявленої маси, центрування та завантаження, за допомогою випробувань на конкретному повітряному судні аматорської конструкції або за допомогою аналізів і розрахунків результатів випробувань в очікуваних умовах експлуатації та у межах встановлених обмежень.

7. Міцність конструкції визначається через експлуатаційні навантаження (максимальні навантаження, можливі в експлуатації) і розрахункові навантаження (експлуатаційні навантаження, що помножені на запропоновані коефіцієнти безпеки).

8. При відсутності спеціальних застережень навантаження, що виникають у повітрі, на землі повинні бути врівноважені інерційними силами всіх частин повітряного судна аматорської конструкції. Розподіл цих навантажень може бути наближеним, взятим із запасом або повинен точно відображати фактичні умови.

9. Конструкція повинна витримувати експлуатаційні навантаження без появи небезпечних залишкових деформацій. При всіх навантаженнях, аж до експлуатаційних, деформації конструкції не повинні впливати на безпеку експлуатації, особливо це відноситься до системи керування.

10. Конструкція повинна витримувати розрахункові навантаження без руйнування протягом не менше трьох секунд.

11. Міцність будь-якого елемента конструкції, що має важливе значення для безпечної експлуатації, яка не може бути оцінена точним розрахунками, повинна забезпечуватися відповідними коефіцієнтами безпеки, методами експлуатації і обмеженнями очікуваних умов експлуатації.

12. Придатність і довговічність матеріалів, використаних для виготовлення деталей, несправність яких може негативно вплинути на безпеку, повинна визначатися з урахуванням досвіду та відповідати встановленим стандартам, що гарантують міцність і інші властивості, прийняті в розрахункових даних.

13. Застосована технологія побудови повинна забезпечувати надійність, якість виготовлення конструкції, збереження первісної міцності в реальних умовах експлуатації.

14. Встановлення поверхонь керування повинно бути виконано таким чином, щоб виключалася взаємодія між будь-якими поверхнями або їх кріпленнями.

Усі системи керування повинні виконувати свої функції легко, плавно та стабільно.

15. Повітряне судно аматорської конструкції повинно бути спроектованим таким чином, щоб можна було здійснити посадку на поверхні з невисоким трав'яним покриттям, не піддаючи небезпеці пасажирів і пілота.

16. Кабіна та її обладнання повинні забезпечувати керування пілотом без надмірної концентрації уваги та втоми.

17. Кожна силова установка повинна бути виготовлена, зібрана та встановлена таким чином, щоб:

забезпечувалася безпечна експлуатація;

був доступ для необхідних оглядів і технічного обслуговування.

18. Кожна комбінація двигуна, вихлопної системи та повітряного гвинта повинна задовільно функціонувати та бути надійною під час експлуатації в очікуваних умовах експлуатації і встановлених обмежень.

19. Кожний вид необхідного обладнання повинен бути виготовлений, зібраний і встановлений так, щоб:

забезпечувалася безпечна експлуатація в умовах зовнішніх впливів, що мають місце на повітряному судні аматорської конструкції у процесі експлуатації в польоті і на землі, у тому числі і у випадку можливої відмови;

був доступ для оглядів і технічного обслуговування.

20. Для повітряного судна аматорської конструкції встановлюються очікувані умови експлуатації та експлуатаційні обмеження щодо повітряної швидкості, швидкості маневрування, швидкості польоту з випущеними крилками, швидкості польоту з випущеним шасі, максимальної маси, граничного центрування, маси порожнього повітряного судна та інші обмеження і інформація, необхідні для безпечної експлуатації.

21. Якщо двигун не сертифікований для використання в авіаційній діяльності, він оцінюється в складі повітряного судна аматорської конструкції відповідно до вимог, що встановлюються програмою технічного обслуговування повітряного судна аматорської конструкції.

22. Придатність і довговічність матеріалів, використаних для повітряних гвинтів, повинна:

бути обґрунтована дослідним шляхом або випробуваннями;
задовольняти специфікаціям, які гарантують, що ці матеріали мають міцність і інші характеристики, прийняті в розрахункових даних.

23. Якщо повітряний гвинт не сертифікований для використання в авіаційній діяльності, то він оцінюється в складі повітряного судна аматорської конструкції відповідно до вимог, що встановлюються програмою технічного обслуговування повітряного судна аматорської конструкції.

III. Адміністративні процедури для повітряних суден аматорської конструкції

1. Заявник подає до компетентного органу заявку щодо підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту (далі – заявка), у якій, принаймні, повинен наводитися опис умов та обмежень очікуваних умов експлуатації та експлуатаційні обмеження, визначені пунктом 20 розділу II цих Авіаційних правил, або документів, якими вони визначаються.

2. Форма заявки встановлюється компетентним органом.

3. До заявки додаються такі документи:

документи, які містять технічний опис конструкції, перелік матеріалів, з яких виготовлені складові частини повітряного судна аматорської конструкції, льотно-технічні характеристики, очікувані умови експлуатації та обмеження, у

діапазоні яких передбачається експлуатація одиничного екземпляра повітряного судна аматорської конструкції;

формуляр(-и)/паспорт(-и) на повітряне судно аматорської конструкції/компоненти;

експлуатаційна документація повітряного судна аматорської конструкції/компонентів.

4. Компетентний орган у десятиденний строк з дня отримання заявки повідомляє заявника про прийняття або відмову в прийнятті її до розгляду.

5. Компетентний орган може відмовити в прийнятті заявки до розгляду у випадку, якщо обсяг або якість доданих до заявки документів не дозволяє здійснити оцінку відповідності встановленим вимогам.

6. Про прийняття або відмову у прийнятті заявки до розгляду заявник повідомляється листом компетентного органу в якому, у разі відмови, обґрунтовуються причини такої відмови.

7. У разі прийняття заявки до розгляду компетентний орган у двомісячний строк з дня направлення заявнику листа про прийняття заявки до розгляду, здійснює роботи з підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту шляхом аналізу технічної документації та виконання наземних перевірок, обльоту (чи льотних перевірок) повітряного судна аматорської конструкції з метою визначення фактичних параметрів його експлуатації, роботи силової установки, систем та обладнання у обсязі, прийнятному для компетентного органу та визначеному у доведених до заявника процедурах, встановлених компетентним органом.

8. Роботи з підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту включають:

- 1) перевірку технічної та експлуатаційної документації повітряного судна;
- 2) проведення детального огляду конструкції, вузлів, агрегатів, систем і обладнання;
- 3) проведення наземних та льотних перевірок.

9. Роботи, визначені підпунктом 1 пункту 8 цього розділу перевіряються під час оцінки заявки та наданої документації.

Роботи, визначені підпунктами 2, 3 пункту 8 цього розділу виконуються шляхом проведення державним(-и) інспектором(-ами) та/або уповноваженою(-ими) особою(-ами) на проведення перевірки компетентного органу (далі – державний інспектор) інспектування повітряного судна аматорської конструкції.

10. Про проведення інспектування компетентний орган повідомляє заявника засобами електронного зв'язку не менше ніж за п'ять днів до його проведення.

11. Заявник зобов'язаний надати державному інспектору компетентного органу доступ до повітряного судна аматорської конструкції для здійснення інспектування.

12. У ході інспектування державний інспектор компетентного органу заповнює чек-лист, який принаймні повинен містити:

основні відомості про повітряне судно аматорської конструкції;

обмеження;
контроль побудови повітряного судна аматорської конструкції;
висновок про допуск повітряного судна аматорської конструкції до льотних перевірок;
додаткові обмеження та рекомендації;
відомості про усунення невідповідностей та проведенні доопрацювання (якщо вони були);
результати льотних та технічних перевірок повітряного судна аматорської конструкції.

13. Форма чек-листа встановлюється компетентним органом.

14. У разі підтвердження за результатами робіт придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту, компетентний орган видає висновок про підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту за формою згідно додатку до цих Авіаційних правил.

15. Висновок про підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту надається заявнику у п'ятиденний строк з дня його підписання.

16. Висновок про підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту є безстроковим та діє до зміни конструкції, компонентів або експлуатаційної документації повітряного судна аматорської конструкції.

17. У разі не підтвердження за результатами робіт придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту,

компетентний орган у десятиденний строк з дня проведення інспектування повітряного судна аматорської конструкції, відмовляє у видачі висновку про підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту.

18. Обґрунтування причин відмови у видачі висновку про підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту викладаються у листі компетентного органу, який надсилається заявнику не пізніше наступного дня з дня його підписання.

19. На підставі висновку про підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту та в порядку, встановленому Авіаційними правилами України, Частина 21 «Сертифікація повітряних суден, пов'язаних з ними виробів, компонентів та обладнання, а також організацій розробника та виробника» АПУ-21 (Part-21), затвердженими наказом Державної авіаційної служби України від 26 квітня 2019 року № 529, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 року за № 543/33514, компетентний орган схвалює умови польоту та видає дозвіл на виконання польотів.

20. Висновок про підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту є еквівалентним сертифікату типу документом в цілях реєстрації в Державному реєстрі цивільних повітряних суден України в порядку встановленому Авіаційними правилами України, Частина 47 «Правила реєстрації цивільних повітряних суден в Україні», затвердженими наказом Державної авіаційної служби України від 05 лютого 2019 року № 153, зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 12 березня 2019 року за № 240/33211.

21. Власник повітряного судна аматорської конструкції, який має намір на здійснення зміни його конструкції, компонентів або експлуатаційної документації, сповіщає компетентний орган про ці зміни, надає документацію, з метою проведення робіт з підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту в порядку встановленому цими Авіаційними правилами.

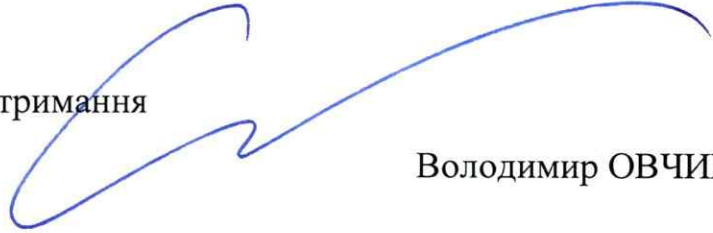
22. Компетентний орган припиняє дію висновку про підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту у разі виявлення невідповідності повітряного судна аматорської конструкції вимогам цих Авіаційних правил.

23. Власник повітряного судна аматорської конструкції забезпечує підтримання льотної придатності повітряного судна аматорської конструкції відповідно до вимог Авіаційних правил України «Підтримання льотної придатності повітряних суден та авіаційних виробів, компонентів і обладнання та схвалення організацій і персоналу, залучених до виконання цих завдань», затверджених наказом Державної авіаційної служби України від 06 березня 2019 року № 286, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 28 березня 2019 року за № 316/33287, у тому числі шляхом:

- 1) технічного обслуговування повітряного судна аматорської конструкції відповідно до програми технічного обслуговування повітряного судна аматорської конструкції, яка погоджується з компетентним органом;
- 2) негайного інформування компетентного органу про інциденти та авіаційні події;

3) своєчасного виконання вимог нормативних документів, що стосуються підтримання льотної придатності.

Начальник управління підтримання
льотної придатності

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, overlapping loops and curves, positioned between the text on the left and the name on the right.

Володимир ОВЧИННІКОВ

Додаток до Авіаційних правил України
«Технічні вимоги та адміністративні
процедури для повітряних суден аматорської
конструкції» (пункт 14 розділу III)

ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА СЛУЖБА УКРАЇНИ		STATE AVIATION ADMINISTRATION OF UKRAINE
ВИСНОВОК про підтвердження придатності повітряного судна аматорської конструкції для виконання безпечного польоту № XXXX		
Відповідно до положень Авіаційних правил України «Технічні вимоги та адміністративні процедури для повітряних суден аматорської конструкції», затверджених наказом Державної авіаційної служби України від _____ 2021 року № ____, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України _____ 2021 року за № _____.		
Категорія ПС		
Виробник (кіт-набору або аматор)		
Серійний №:		
Двигун (тип, виробник)		
Повітряний гвинт (тип, виробник)		
Конфігурація, умови та обмеження експлуатації повітряного судна аматорської конструкції визначені експлуатаційною документацією [Керівництво з льотної експлуатації Керівництво з технічної експлуатації (перелік ЕТД)]		
Висновок: Експлуатація повітряного судна аматорської конструкції в якості повітряного судна, що не використовується для здійснення комерційних повітряних перевезень і виконання авіаційних робіт відповідає положенням частини шостої статті 44 Повітряного Кодексу України, підпункту 6 (b) Розділу I та глави Р АПУ-21 (Part-21) та можлива за наступних умов: [- Польоти виконувати вдень у простих метеорологічних умовах. - Виконання фігур складного та вищого пілотажу заборонено. - Польоти виконувати у повітряному просторі України та у разі виконання польоту в повітряному просторі інших держав експлуатант повітряного судна аматорської конструкції перед початком польоту має отримати дозвіл відповідних уповноважених органів цих держав.]		
Місце та дата видання: Київ, __. __. ____	Підпис: Заступник Голови	

